

MLADO JUTRO

Št. 21.

V Ljubljani, dne 26. maja 1940

Leto XL.

„Boris Debeli“ užene gusarje POVEST S SLIKAMI

Mrki obrazi gusarske petorice gori na jasi zares niso mogli nikogar navdušiti. Toda časa za premišljevanje ni bilo več, poglavar Gusarjev je že stopil dva koraka pred ostale in zaklical kopajoči se četvorici: »No prijateljčki! Sedaj ste v naši oblasti! Mar vam ni znano, da je kopanje v jezeru v tem času še prepovedano? Ker se na ta način krši zavodni red in obvezna poslušnost, smo mi Gusarji sklenili, da zaradi ugleda našega doma tega ne more-

mo več mirno trpeti in da bomo sami izvršili vse ukrepe, da bo tako lahko-miselno početje primerno nagrajeno. Spravili vas bomo takoj sem gori na jaso in se tukaj z vami поблиže pomenili.« Pri tem se je obrnil k svojim spremljevalcem in jim dal znak z roko.

»Kaj neki falotje nameravajo?« je zašepetal Marko svojim tovarišem; toda odgovor je imel brž pri roki. Po zraku je zašumelo in štiri dolge vrvi z zankami so se ovile našim presenečenim prijateljem okoli prsi in udov s

tako dovršenostjo, kakršno bi nedvomno pohvalili najboljši strokovnjaki te prerijske umetnosti. Gusarski poglavar je svoje zadovoljstvo nad izurjenostjo svojih tovarišev izrazil z zatrkljivim jedkim posmehom in bodljivo pripombo namenjeno »Neustrašni« četvorici: »Tako smo vam menda dolžali, da nismo pozabili, čeprav smo postali Gusarji, naših nekdanjih sposobnosti, nad katerimi so se nekateri tako omalovažujoče zmrdovali.

Po teh besedah se je obrnil zopet k svojim tovarišem in jim velel: »Poteg

nite jih na obalo! V izpolnjevanju povelja so Gusarji pokazali toliko odločnosti in moči, da se jim »Neustrašna četvorica« nikakor ni mogla upreti. Ni minila minuta in naši junaki so ležali kakor slaniki na obali strokovnjaško zvezani. Nato so jih Gusarji spravili vsakega posebej proč od obale v visoko travo. »Tako, tu lahko nekaj časa ležite in premišlujete, ali je pametno omalovaževati stare običaje častitljivega dijaškega doma. Medtem se bomo mi malo pozanimali za vsebino vaše košare. Menda vas ne bo jezilo, če vam za danes prihranimo trud, ki bi ga morali prestati, da bi junaško po-

spravili svoje malice?« »Neustrašna četvorica« je seveda molčala, še manj se je pa kdo mogel upreti, saj so bili podobni štirim dobro zvezanim paketom. Ker so imeli na sebi le tanke kopalne obleke, jih je še pošteno zeblo. Priznati jim moramo, da niso bili v zavidljivem položaju. A na svetu je mnogokrat tako, da pride nepričakovana pomoč, ko je sila na višku! Ta sreča se je nasmejala tudi našim junakom, ko jim je njih »neustrašno« sree že zdavnaj zlezlo v hlače. Zgodilo se je nekaj, kar je v hipu popolnoma spremenilo njih obupni položaj.

(Dalje prihodnjč)

Požrešna rastlina

Da so rastline živa bitja, vemo vsi, s tem pa še ni rečeno, da bi morali misliti o vsaki rastlini, da je tako živa, kakor je n. pr. ta, o kateri je govora. Spada med mesojede rastline in latinsko jo imenujemo: *Dionaea*. Je zelo gibljiva, posebno njeni listi, ki se kakor past oklenejo nepredvidne žuželke, ki se znajde v njih dosegu. Pa čeprav živalca v zadnjem trenutku zaslu-

ti nevarnost, ji skoro ne more uiti, ker je notranja stran listov prevlečena z lepljivo plastjo. Naše slike nam kažejo zanimiv poskus s tako rastlino. Na prvi sliki je upodobljen list, ki se ga dotakne slamnata bilka. V hipu učinkuje dražljaj in na drugi sliki vidimo že, kako se list počasi zvija in zapira. Tretja slika kaže že popolnoma zvit list, iz katerega je bila potegnjena slamnata bilka. Občudovanja vredno je pri tem, kako trdno se zaprejo robovi, pri čemer opravijo najvažnejšo nalogo majhne kljukce, ki se nahajajo na robu lista. Ujeta žival je tako kaj hitro brez obrambe in ostri sokovi, ki jih rastlina izloča, razkrojijo najprej vse mehke dele žuželke, zatem pa počasi tudi vse ostale. Razkrojene snovi rastlina po večini vsesa v svoj organizem. (zg)

.....
Ka-Ma dijak:

Pomlad

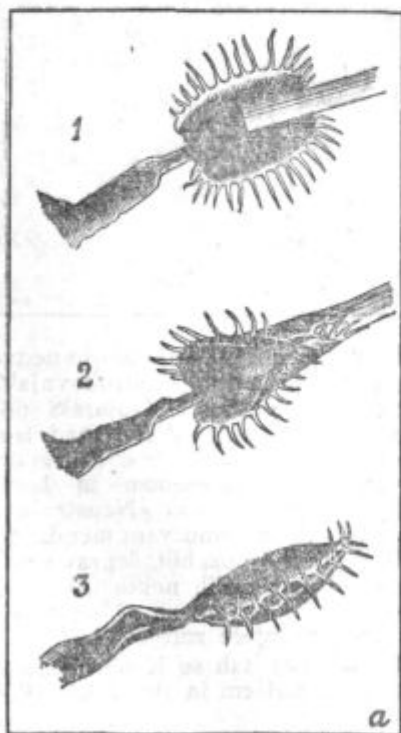
Pomlad je tu. Že sonce sije; podi oblake veter, meglo pije; prepeva kos že sladke melodije. Poganja teloh že med travo, že dvignil zvonček trudno glavo, zazvonil je pomladi čez dobravo.

Na trati pokraj gozda pa veselje mladih src — prostosti, igre želje in krik in vik. To je življenje.

»Mladost, mladost!« odmeva od gora preliva se po poljih, dviga do neba. Budi k življenju se narava vsa.

Prebudi duša se še ti, iz teme vstani in dvigni se, pokaži, zgani!

Na delo z upom, z nado novo plani!

Tercelj Matija, dijak:

Umotvor z Marsa

I.

Kmet Tur je sušil seno v mali dolini. Truden je že bil. Ko je zazvonilo poldne, se je vlegel pod staro lipo, ki je stala na koncu doline. Naenkrat zasliši v bližnjem gozdu pasti nekaj težkega na tla. Gre gledat kaj bi to bilo, pa najde težko in čudno stvar, ki je imela obliko rakete. Pobere jo ter jo nese domov. Doma se zapre v svojo sobo, zakrije vsa okna ter odpre raketo. Ven pade velika množina cekinov. Ker je bil Tur zelo reven, se je silno razveselil, saj je bil sedaj silno bogat.

Nazadnje pade še nekaj čudnega. Imelo je obliko nekakšnega tovornega avtomobila. Ko si je Tur vse to ogledal, pokliče ga žena in glej čudo, mali strojček je dvakrat ponovil njen klic: »Tur, Tur!« Tur je ves iznenaden spravil mali strojček nazaj v raketo, to pa je spravil v omaro med obleko z namenom, da bo vse to nesel jutri na obišno. Zaradi cekinov je sklenil molčati, dokler mu ne potrdijo, da je vse to njegovo. Že proti večeru je šel k svojim sorodnikom na obisk, kajti sedaj mu ne bo treba več delati, ko je postal naenkrat tako bogat.

II.

Ponoči prideta k Turovi hiši dva roparja. Ta dva udereta v Turovo hišo. V omari za obleko najdeta raketo in z njo njeno čudno vsebino. Pobašeta jo v vrečo in odideta v svojo duplino v gozdu. Nista si upala blaga razdeliti, ker ni bilo poglavarja. Brez njega bi se stepla in pobila. Morala sta čakati drugega dne, da bi prišel poglavar in razdelil naropano blago. Ponoči, ko je Kir trdno spal, je Ur vzel vrečo z raketo ter odšel brez slovesa od Kira.

Toda ni imel sreče. Ko je bil že daleč od gozda in Kira, je zagledal Tura, ki se je vračal od sorodnikov. Bila sta še precej narazen, ko se je iz vreče naenkrat zaslišalo klicanje: »Tur, Tur!« (Strojček je imel namreč to lastnost, da si je besede, ki jih je kdo izpregovoril, zapomnil). Tur je takoj vedel, da je v Urovi vreči njegov strojček. Pograbil je Ura in mu hotel vzeti vrečo. Toda ta se mu je zoperstavil in tako sta se ruvala, premetavala in vpila, da

bi ju morali ljudje uro daleč slišati. In če bi bila vas blizu, gotovo bi ju slišali. A na Turovo nesrečo je bila vas daleč, a onadva pa v bližini reke. S svojim ruvanjem in premetavanjem sta prišla do brega reke in sta oba štrbunknila vanjo. Ker je Ur še vedno držal vrečo v roki, je ta padla z njim v reko.

Ur in Tur sta se vsak na enem bregu izkocabala iz vode. Nato sta šla vsa premočena domov. Ur je postal zopet ropar in je ropal ljudi naprej, Tur pa dninar. — Umotvor z Marsa pa je izginil v penečih se valovih reke.

Lidija Grilec:

Šmarnice

Šmarnica bela,
se je razcvela,
šopek ubrani
oltarček krasi.
Gori iz line
vernike vabi,
v cerkev k molitvi
zvonec zvoní.

Orgle iz kora
nežno ubrano
spremljajo tihi
pobožni glas,
v srcih udanih
med množico zbrano
odjekuje: »Prosi za nas.«

Nolimal Viktor, dijak:

Maiska

Rože brstijo,
Pridne čebele, poganjajo v cvet,
na plan so vzletele,
nabirajo med.

Dekleta na travi
se s cvetjem igrajo,
ga zlagajo v šopke
in pletejo kite,
Majski kraljici v dar jih podajo.

Srebrni vrelec žive vode je žuborel med kamenjem in svetil v temi liki mesečina. Kovačev sin se nagne nadenj, vzame vrč, ki je stal tam na kamenu, ga potopi v vodo in je zajame. Potem stopi ven in se spusti navzdol po planini.

Bilo je toplo sončno jutro, ko se je junak povrnil v vrt deklice iz sladkorja. Položil je pred njo vrč žive vode in rekel:

»Ubil sem krilatega zmaja in ti prinesel žive vode.«

Deklica pa je vstala s klopi, po obleki so se ji razgrnile ko kristalna pajčevina tanke čipke, ki jih je plela dolga leta.

»Pelji me, kamor hočeš«, je rekla tiho lepa deklica. »Od danes sem tvoja žena.«

Po teh besedah je poklicala ptičke in metuljčke in jim dala piti žive vode. In vsi metulji in vse ptičke so posedle na vrč in v tistem hipu so postale srebrne. Ptičke so zažvrgolele ko čarobna godba, metulji pa so posedli na grede s sladkornim cvetjem in so zavisirali kakor bi zvonili srebrni kraguljčki.

Deklica pa je vzela vrč in poškopila z živo vodo drevje in cvetice. Ves vrt je zabljestel v soncu, zakaj najmanjša vejica in najdrobnejša trava vse se je izpremenilo v čisto srebro.

»Čemu tudi ti ne pokusiš žive vode?« Ali nočeš postati tui ti nesmrtna?« je vprašal mladenič.

»Jaz sem bila živo vodo tvoje ljubezni in sem že nesmrtna.« se mu je nasmehnila deklica. »Zdaj pa pojdiva!«

In deklica in mladenič sta si podala roke in se napotila v daljno deželo, kjer je stala majhna kovačnica. Srebrni metuljčki in ptičke pa so se strnili v jato in liki ogromen oblak poleteli nad njujnima glavama. Spremili so ju tja do meja čarobnega kraljestva, nato pa so se vrnili v svoj vrt.

Ko sta mladenič in deklica prišla do kovačnice, jima nihče ni prišel naproti. Stari kovač in njegova žena sta bila umrla in koča je zlezla v visoko travo. Okoli nje so žvrgolele majcene siničke in iz trave so dvigale glave dišeče vijolice, ki jih je božal veter.

»Kako lepo je tu!« je veselo zaklicala deklica in oči so se ji zablestele od sreče.

Mladenič je požel travo, pustil je le dišeče vijolice, odprl vrata kovačnice in popeljal mlado ženo v izbo. In spet je zagorel ugasli ogenj in v mali kovačnici je sredi tišine znova veselo zadonelo kladivo.

Pretekla so leta in besede starega kovača so se uresničile. Deklica iz sladkorja je postala enaka drugim ljudem,

njena lepota se je izgubila, svetlo lice ji je potemnelo in uvelo od skrbi.

Mladenič pa jo je še vedno ljubil in je z enako močjo, kakor je nekoč ubil krilatega zmaja, zdaj dvigal kladivo,

kajti srce njegove žene se ni izpremenilo, temveč je ostalo isto srce iz sladkorja, posvečeno s čudežno živo vodo večne ljubezni.

(Dalje prihodnjtjē)

Koliko otrok se igra?

Oglejte si našo sliko natančno in ugotovite, koliko otrok se na njej igra. Toda brž jih naštejte, še predno pogledate rešitev.

★

Ali naj vam verjamem, da ste uganili, da jih je 12? Kdor pa se je zmotil, naj šteje še enkrat z menoj, pa mi bo pritrtil, da se prvi igra prav spredaj s peskom, drugi vleče lesenega konjička,

tretji strelja z lokom, četrti lovi ribe, peti se igra z žogo, šesti vleče zmaja, sedmi spušča jadrnico, osmi čolniček prav na levem robu slike, deveti poganja obroč, deseti vrtavko, deklica v sredini se kot enajsta igra z vrstico in dvanajsti je pa... da, kje pa je dvanajsti, ali smo se zmotili? Ne ne, le napnite oči in na levi strani drevesa na veji zgoraj boste zagledali del dečkove noge. (zg)

A. Francevič:

Zajček

Zamišljen grem, oči vpiraje k tlom,
v nedeljo jasno preko Večne poti.
Tedaj prisope lovec mi naproti,
čez pot pa zajec njemu za hrbtom.

Ubožec pač pete unese psom.
A zdajci, kdo ve kateri bes me zmoti,
da prst iztegnem proti tej siroti.
Tu puška počí, zajček pade hrom.

Zakaj nagona nisem se ubramil,
ko krvoločén se je, v meni zganil,
da strelo sem izdal nesrečno žrtev!

Že dolgo v večnem je lovišču mrtev.
Le v moji misli se bori z obupom
med laježem in zmagovitim hrupom.

JUTROVČKI

PIŠEJO ...

Dragi stric Matic! Silno rada bi bila tudi jaz enkrat nagrajena z lepo knjigo. Zato sem se po dolgem času odločila, da Ti napišem pet pregovorov. Glasijo se: Minuta, ki je minila, ne bo se več vrnila, kar časa zamudiš, ga za vekomaj zgubiš! Vrana vrani oči ne izkljuje! Lenega čaka strgan rokav, palca beraška in prazen bokal! Kdor dolgo leži, kosilo od njega beži! Po slabi družbi rada glava boli! Te pozdravlja *Vera Pernuš, dijakinja 2. razr. drž. gim. v Mariboru.*

Dragi stric Matic! Danes se prvič oglašam v Tvojem kotičku. Zelo se veselim vsako nedeljo »Mladega Jutra«. Pišem Ti pet slovenskih pregovorov. Pijanec se takrat spreobrne, kadar se v jamo zvrne. Dokler lipa cveti, ji ne manjka čebel. V koprivo ne trešči. Kdor ne hrani dinarjev, ne šteje zlatnikov. Oj zlata mati — domovina. Prav lepo Te pozdravlja

Picek Franc uč. 5. razr. ljudske šole, Ribnica na Dol.

Dragi stric Matic. Danes se Ti drugič oglašam v Tvojem kotičku. Napisati Ti hočem pet slovenskih pregovorov in sicer: Bolezni sto imamo z zdravje eno samo. Večkrat so iz šole nesreče že nastale. Bolje je zdravemu ubožcu, kot bogatemu breznožcu. Mož ni človek dokler ga žena ne krsti. Priden človek ima kruha, glad mori samo lenuha.

Zdravo!

Marko Kožak, uč. III. razr. Vižmarje 88 pošta St. Vid nad Ljubljano

Dragi stric Matic! Ker hodim v hrvaške šole, znam več hrvaških pregovorov in Ti jih v prilogi pošljem. Tudi hrvaški pregovori so lepi in bodo morda zanimali Jutrovčke.

Ako je ko lud ne buđi mu drug. Jezik može gorje posjeđi nego mač. Vino čini dobru volju al ne čini pamet bolju. Bog vidí opačinu kroz debelu oblačinu. Smrt ne štedi ni starca ni mladiča. — Pozdravlja Te Tvoja

Marica Baćun, učenka III. razr., Pleternica (Hrv.).

Dragi stric Matic! Danes se prvič oglašam v »Mladem Jutru«. Napisala sem Ti

nekaj pregovorov, ki me jih je naučila stara mamica.

Ptič se s ptičem druží, žaba z žabo v luži. Na med se muhe love, na sladke besede ljudje. Nesreča gleda skozi line, ko more, v hišo šine. Ko lonec se zdrobi, se jeza ohladi. Ko nesreče val ti gre do pasa, mišči, vse trpi le nekaj časa.

Prav lepo Te pozdravlja

Rožica Šetina, učenka IV. razr., Sevnica ob Savi.

Dragi stric Matic! Odkar sem začela hoditi v šolo, zvesto prebiram »Mlado Jutro« in čakam težko vsako nedeljo nanj. Tukaj Ti pošljem pregovore: Mlado drevo se da prepogniti, staro ne. Če pred sv. Jurijem grmi, se zima rada ponovi. Roka roko umije, obo pa obraz. Vsak na drugem napako vidi, na sebi pa ne. Tih voda bregove dere. — Lepo Te pozdravlja

Pogljajen Ivan, učenec III. b. razr., Trbovlje-Vode.

Dragi stric Matic! Tu Ti pošljem slovenske pregovore v nadi, da jih ne zavržeš: Skriti sovražnik je hujski kakor sto odkritih. Zapri eno oko in spi, z drugim pa čuvaj in glej. Kar Bog stori, vse prav stori. Lepšega na svetu ni, če na sreči dom sioni. Stori le, kar te pamet uči. Te pozdravlja

Mimi Mulejeva, učenka 7. razr. Mengoš 52

Zdravo, ljubi stric Matiček!
tu v Poljanah živi ptiček,
ki za pametnice ve,
dovoli, da Ti jih pove:

Alkohol pogubi jih več, kakor kuga, lakota in meč. Kdor zdravje ima, ga ceniti ne zna. Kdor ne dela, naj ne je. Kar se Janezek nauči, to Janez zna. Boljši je vrabec v roki, kakor pa golob na strehi. Lepo Te pozdravlja

Drago Oblak, učenec IV. razr. v Poljanah nad Škofjo Loko

Dragi stric Matic! Živim v Zagrebu, vendar zelo rad prebiram »Mlado Jutro«. Pošljem Ti slovenske pregovore, mislim, da teh doslej še nisi objavil. Če hočeš, da Ti Bog pomaga, ne goni revčja od praga. Kdor dolgo spi, se malo nauči. Če pade kruhek Ti na tla, poberi in poljubi ga. Kdor molči, se devotim odgovori. Bodi človek, bodi lonec vsakega je enkrat konec. Prav lepo Te pozdravlja Tvoj

Tomislav Jerala, uč. II. razr. v Zagrebu, Draškovičeva 25

Dragi stric Matic! Ko sem bral tvoj novi natečaj, sem se takoj odločil, da Ti pošljem pet lepih slovenskih pregovorov. Dolgo sem moral premišljevat, dokler sem jih dobil. Prosim Te, ne zavrzi skromnih vrstic in ne vrzi dopisnice v požrešni koš. Namenil sem Ti te pregovore: Nazadnje

bomo vendar rekli, najboljši kruh so mati pekli. Boljša je gruča domače zemlje, kakor na tujem so zlate gore. Povsod je dobro, doma najbolje. Prebrisana glava in pridne roke je boljše blago ko zlate gore. Kadar stari govore, naj mladi molče. Te lepo pozdravlja Tvoj zvesti čitatelj »Mladega Jutra«

Norbert Žitnik, dijak II. c klasične gimn.

Stari slovenski pregovori: Če hočeš, da te Bog ljubi, ljubi ti njega. Homur vinarja ni mar, ne bo kronce gospodar. Devali so v nogavice denar, ker jim ni bilo svile mar. Zemlja pravi: deri ti mene, drugače bom za tebe. Dober učitelj je boljši kot slab oče. Te pozdravlja

Povirk Anton, dijak I. razr. mešč. šole Kotredež v Zagorju ob Savi

Dragi stric Matie! Kdor noče spoznati brata za brata, bo moral spoznati tujca za gospodarja. Pijanec se takrat spreobrne, ko se v jamo zvrne. Ne hvali dneva pred nočjo. Laž ima kratke noge. Kdor ne štedi tujega imetja ni vreden svojega. V nadi, da kmalu objaviš moje pregovore Te pozdravlja zvesti bralec »Mladega Jutra«

Višnar Borivoj, dijak II. a razr. mešč. šole v Celju

Dragi stric Matie! Danes se prvič oglašim v Tvojem koticu. Tukaj Ti pošljem pet slovenskih pregovorov in upam, da jih ne boš zavrgel. Kdor redno dela in vselej trezen, si zdravje na dolgo življenje priveže. Laž ima kratke noge. Nikoli duša plemenita, dobrot storjenih ne očita. Če drug pred tabo v ogenj skoči ga ne posnemaj. Besede modrih mož so čaj zdravilnih rož. Zdravo!

Beline Ivan, dijak v Ljubljani Jegličeva ul. 10

Dragi stric Matie! Dovolj, da se tudi jaz udeležim Tvojega novega natečaja. Pošljem Ti pet starih slovenskih pregovorov: Povrnili mi bo, kot vrabec proso. Krivično blago teknilo ne bo. Veliko že imajo ljudje, le zadošči nikoli. Trezni imajo na srcu, pijani pa na jeziku. Molč je zlata vreden. Prisrčno Te pozdravlja

Vlasta Lenasi, dijakinja Trebnje na Dolenjskem

Dragi stric Matie! Po dolgem času se zopet oglašam v Tvojem koticu. Pošljem Ti pet slovenskih pregovorov. Kakršna ptica taka pesem. Od dobrih besedi se nihče ne zredi. Da se resnica prav spozna, je treba čuti dva zvona. Kdor pod orehovo senco leži, oreha ne dobi. Brez muke ni moke.

Potnik Bogdan, dijak I. razr. drž. mešč. šole v Zalcu

Dragi stric Matie! »Lenoba vseh grdob grdobas«, sem rekel tudi jaz; in kar sram me je, da se Ti prvič oglašam v »Mladem Jutru«. Evo Ti nekaj lepih pregovorov: Ura zamujena, ne vrne se nobena. Trpljenje, železne duri prebije. Takrat je dobra pšenica, kadar se ji klanja žanjica. En cvet ne naredi pomladi. Kdor zgodaj na delo hiti in dela do trde noči, zaspi brez vseh skrbi. Lepo Te pozdravlja

Roč Stanko, dijak Breg 33, p. Borovnica

Dragi stric Matie! Tudi jaz se hočem udeležiti natečaja in Ti napisati pet lepih slovenskih pregovorov: Sloga jači, nesloga tlači. Iskren in raven pogled čišla celi svet. Pamet je boljša kot žamet. Dobrota je sirota. Ljubo doma, kdor ga ima.

Boris Čeh, uč. V. razr. Mala nedelja

Dragi stric Matie! Drugič se oglašam Tvojemu natečaju. Napišem Ti pet pregovorov. Pusti česar ne poznaš, če nečeš, da se svojih prstov ne opečeš! Večkrat so iz šale nesreče že nastale. Če kruhek pade ti na tla, poberi in poljubi ga. Če ob sv. Jurju grmi, se zima ponovi. Kar te ne peče ne gasi. Prav lepo Te pozdravljam

Ivanka Hočevnar, uč. III. razr. Loka pri Zid. mostu

Dragi stric Matie! Tudi jaz sem se enkrat odločil, da Ti odgovorim na Tvoj novi natečaj. Zbral sem si torej pet pregovorov, kateri so mi najbolj všeč:

Če drug pred teboj v ogenj skoči, nikar za njim se ne potoči. Kakor se drugim posojuje, tako se vedno nam vračuje. Naj človek pol sveta obteče, najboljši kruh doma se peče. Bolezni sto imamo, a zdravje eno samo. Danes meni jutri tebi.

Fister Marjan, učenc IV. razr. Podnart

Golar Manko:

Jutro

Plane zjutraj sonce skozi okno, in pozdravi: »Dobro jutro! Hej, pokonci, mar ne vidiš, da poljane prav že vse so z žarki posejane?«

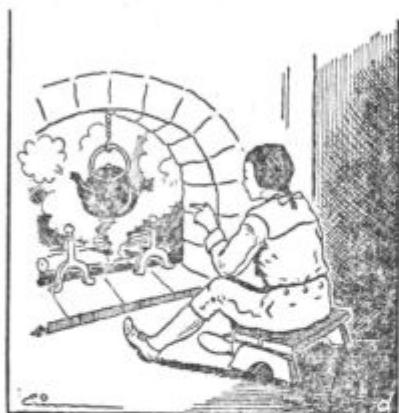
Mar ne slišiš, da so ptički vstali, da se v rosi je umila že gorica, in da zarja vsem je cvetkam pozlatila roznata že lica?«

Sramežljivo sem pomel oči si, s postelje sem skočil, da umil bi se, o deca, v vodo prst sem le namočil!

Izumitelj parnega stroja

Naša slika nam kaže znani postopek, ki naj bi, kakor se običajno pripoveduje, priredel mladega škota Jamesa Watta, da je izumil parni stroj. Pravijo pa, da je to, kakor mnogo drugega v življenju, lepša povest kakor resnica. V knjigah si dovolimo marsikaj, samo da je zgodba čimbolj napete opisana.

V resnici pa je že Hero Aleksandrijski, učenjak, ki je živel 150 let pred Kr. roj., prišel do spoznanja, da bi se dala vodna para spremeniti v gibanje. Stari gospod je v teku mnogih stoletij našel številne na-

slednike, ki so se zanimali za parno silo. Tako je na primer že pred rojstvom Jamesa Watta izumil francoski fizik Denis Papin po njem imenovani Papinov lonec in prav tako je Anglič Thomas Newcomen zgradil enega prvih strojev na parni pogon. James Watt je bil prav za prav izdelovalec črtdja, morda še boljše povedano mehanik in kot tak je moral nekoč popraviti tak Newcomenov stroj na parni pogon. Ti Newcomenovi stroji niso bili baš na koristneje zgrajeni in pri popravljanju je Wattu uspelo, napraviti nekaj izboljšav in koristnih izprememb. Tedaj se je lotil graditve stroja z ventili, kondenzatorjem in še z vsami rečmi, ki jih lahko danes vidimo na parnem stroju, čeprav mnogo-krat v spremenjeni obliki. Zgodbica o mladem Jamesu in njegovem, od matere spo-sojnem koflu za vodo, ki mu je moč pare dovolila potrovo, če je zamešal blok, torej vročinsko ni resnična. Vzeti to smemo je kot nauk da nmore vsek mladenič, ki ima dar opazovanja in pri tem nekaj soli v glavi, biti s svojim delom koristen član človeške družbe. (zg)

Listnica uredništva

D. G. dijak: Pesem, ki si nam jo posla, je prav uspeša. Povedal si to, kar ču- timo vsi, a na žalost so danes takšni časi, da ne smemo vsega povedati, kar mislimo, pričakujemo in upamo. Naš list pošiljamo tudi v druge države — zato moramo biti previdni. Zdravo!

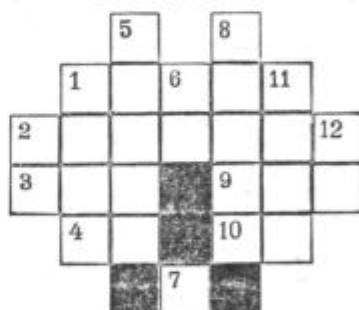
Andra: Pesmi »Cigani v majski noči«, »Sprehod v jesenski noči«, »Hrepenenje« in »Zaman« niso primerne za mladinski list. Poizkusite svojo srečo pri kakšnem družin- skem ali ženskem listu.

T. D. dijakinja: Saj ni res! Štirinajst- letna deklica vendar niso tako žalostne, Morda si bila sama tisti dan tako nesreč- na, zdaj pa niti sama ne veš več, kaj Te je tako potrla. Mnogo, mnogo lepega je v življenju, zato nikar ne obupuj!

Ba — IV. b: Pesem je prežalostna za tisk. V pesmi praviš: »O, da vem, kje je dežela, kjer mladost mi je cvetela.« To je pa res prežalostno, če kdo ne ve, kje je dežela, kjer je preživel mladost...

Urhi Bahovec:

Križanka

Vodoravno: 1. Mera za tekočine, 2. Domače ime za zobozdravnika, 3. Po- gojni veznik, 4. Kemični znak, 9. Zen- sko krstno ime, 10. Nikalnica.

Navpično: 1. Škofja..., 2. Predlog, 5. Mr. Bahovčevo zdravilo proti rev- matizmu, 7. Prvi samoglasnik, 8. Iz me- du, 11. Igra s kartami, 12. Egipčanski Bog.

Rešitev križanke

Vodoravno: 1. l. 4. sve; 5. kap; 6. Ana; 7. koza; 10. blok; 14. Ana; 15. ono; 17. ono; 18. palec; 19. bokal; 21. krava; 23. pešec; 26. nos; 28. ode.

Navpično: 1. moka; 2. Ivan; 3. repa; 7. kap; 8. ono; 9. zal; 11. lok; 12. ona; 13. kol; 15. oc; 16. ob; 20. Naš Rod; 22. re; 23. ve; 24. oc; 26. no; 27. se.